

European

Acts and Cooperation for Civic Education in Schools

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EURÓPAI ACCES KÉSZLET

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

EUROPEAN YOUTH PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN DES JEUNES
FRANCE

Ezt a kiadványt az Európai Unió társfinanszírozta az Erasmus+ program keretében, a 2. kulcsintézkedés keretében: Együttműködés az innovációért és a bevált gyakorlatok cseréje az iskolai oktatásban. Projekt n°2020-1-FR01-KA201-080685: "Európai jogi aktusok és együttműködés az iskolai állampolgári nevelés érdekében".

A kifejtett nézetek és vélemények a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

Ezt a könyvet az **EYP-France** adja ki
23, rue Dagorno 75012 Paris

A kiadvány igazgatója

Angèle Courtot

Grafikai tervezés

Géraldine Kühn

Nyomtatás

Proplan, 9 allée Jean Prouvé 92110 Clichy

január 2023

Hozzájárulók

Portugália:

Joana Franco, Jéssica Dias, Lucia Pereira.

Franciaország:

Taïana Marcon, Géraldine Kühn, Jean-Michel Delavault

Spanyolország:

David Mingo Montero

Finnország:

Ilona Krupinin-Vuorisalmi

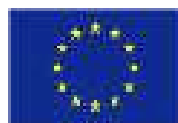
Románia:

Timea Laczko, Cserei Botond

Törökország:

Hanife Bestenur İpek

A kiadványt spanyol, francia, portugál, finn, török és magyar nyelvre fordítottuk.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Tartalomjegyzék -

Az európai ACCES projekt	4
Az ACCES készlet	6
- Az állampolgári nevelési célok meghatározása és a gyakorlatok értékelése -	7
Az állampolgári részvétellel és elkötelezettséggel kapcsolatos ismeretek elmélyítése	10
Legyen aktív szereplője az iskolának	12
Éljen és legyen aktív a közösségben	14
- Az állampolgári nevelési gyakorlatok javítása és diverzifikálása -	16
Szerepjáték	18
A tér használata	20
A polgári szerepvállalás jutalmazása	22
Az iskolák megnyitása	24
Digitális technológia beépítése	26
- Az újonnan megszerzett készségek azonosítása és értékelése -	28
Értékelje készségeit	30
Mutassa be készségeit	33

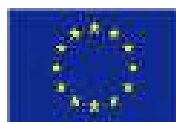
European ACCES

Az Európai Unió Erasmus+ programjának támogatásával **6 európai országban** (Spanyolország, Finnország, Franciaország, Portugália, Románia és Törökország) valósul meg az iskolai állampolgári neveléssel kapcsolatos együttműködési aktusok európai projekt (ACCES).

Az európai ACCES három éven keresztül hozza össze a középiskolás diákokat, **ifjúsági szakembereket és a partneriskolák tanárait**, akik **cseréket és vitákat kívánnak szervezni az állampolgársággal és a demokratikus tevékenységekkel** kapcsolatos témákról, hogy megosszák és fejlesszék a jó gyakorlatokat!

A partneriskolák minden évben kísérleteznek olyan tevékenységekkel, amelyek célja az állampolgárság tanulásának javítása a **nem formális és egyéb alternatív oktatási módszereket** alkalmazó diákcsoportok segítségével.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

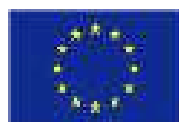

European ACCES

Az elemzés alapján a projekt célja, hogy **pedagógiai eszközöket dolgozzon ki a fiatalok, a tanárok és az ifjúsági szakemberek számára** a középiskolai állampolgári nevelés javítása és megerősítése érdekében. Az ACCES-készlet mellett létrehoztuk a következőket:

- Felmérést a diákok állampolgári neveléssel kapcsolatos igényeiről és vágyairól,
- Útmutatót az európai legjobb gyakorlatokról,
- egy online platformot: aces.pejfrance.org,
- egy képzési csomagot a projekt ismereteinek átadására,
- egy füzet a diákok javaslataival az iskolai állampolgári nevelés javítására.

A projekt eredményei és tanulságai megtalálhatók a partnerek által készített különböző produkciókban. Ezek ingyenesen elérhetők az aces.pejfrance.org oldalon.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The ACCES Kit

Ez a készlet az ACCES projekt keretében készült az Európai Unió Erasmus+ programjának támogatásával. Javaslatot tesz **a középiskolai állampolgárságra nevelés gyakorlatának áttekintésére**. Célcsoportja minden olyan szereplő, aki a középiskolai állampolgárságra nevelés területén valószínűleg fejlődni fog: tanárok, igazgatók, nevelők, szülők .... Azoknak az iskolák diákjainak is szól, akik szeretnék fejleszteni az állampolgári nevelést az iskolájukban.

Ez a készlet három egymást kiegészítő részből áll:

- 1** Az állampolgári nevelés céljainak meghatározása és a gyakorlatok értékelése
- 2** Az állampolgári nevelési gyakorlatok javítása és diverzifikálása
- 3** Az újonnan megszerzett készségek azonosítása és értékelése

**Az állampolgári
nevelés
céljainak
meghatározása
és a
gyakorlatok
értékelése**

Az első rész célja, hogy a tanárok és a diákok számára olyan eszközt biztosítson, amely lehetővé teszi számukra, hogy az iskolájukban jelen lévő **állampolgári nevelési gyakorlatokat** az oktatási tanterv, az **iskolavezetés és a közösségi beavatkozás során** az állampolgári nevelés célkitűzéseire viszonyítva **értékeljék**.

Az iskolai állampolgári nevelés valamennyi vizsgált országban a nemzeti és regionális szintű állami politikákban meghatározott általános iránymutatásokon és célkitűzéseken alapul. Az egyes iskolák feladata, hogy e célok eléréséhez szükséges tevékenységeket hozzanak létre. Az alkalmazott módszerek és a végrehajtott tevékenységek között nagy eltérések vannak.

Az alábbiakban a középiskolákban a fiatalok állampolgárságra nevelésének középpontjában álló tanulási célok (nem teljes körű) listáját mutatjuk be. Ezeket a partnerek, valamint a konzorcium tagországai tapasztalatainak és ismereteinek összehasonlításával határoztuk meg.

Az állampolgári nevelés céljainak meghatározása után fontos, hogy megkérdőjelezzük a célok eléréséhez használt gyakorlatokat, hogy meghatározzuk, melyeket kell módosítani, megerősíteni vagy javítani. A jobb oldali oldalon az olvasó feljegyezheti az iskolájában jelen lévő gyakorlatok gyakoriságát és hatékonyságát.

Az önértékelési táblázat

Hogyan kell használni az értékelő táblázatot?

A következő oldalakon értékelő táblázatokat talál, amelyek segítenek az iskolai gyakorlatok elérésében.

Az egyes táblázatok első oszlopának minden egyes bejegyzése egy-egy állampolgári nevelési célnak felel meg. Értékelje a tevékenységek hatékonyságát 1-4 pontok megadásával.

Ez az önértékelési gyakorlat használható az egész iskola, az iskola egy része vagy egyes osztályok vagy tevékenységek állampolgári nevelési hatékonyságának megértéséhez. Az értékelés előtt meg kell határozni, hogy mi az értékelés hatóköre.

Meg kell határozni az értékelés célcsoportját is; a diákok, a tanárok, a szülők, a többi alkalmazott vagy mindannyiuk állampolgári elkötelezettségét szeretné feltárni?

Az értékelés során fontos, hogy jegyzeteket gyűjtsön arról, hogy mi működhet és mi nem. Ez segíteni fog a fejlesztések tervezéséhez szükséges stratégia meghatározásában.

A teszt véglegesítése után össze kell összegeznie az egyes sorokban kapott eredményeket. Az egyes táblázatokban a negatív eredmény azt mutatja, hogy sok a tennivaló. A polgári nevelési gyakorlatok javítása és diverzifikálása érdekében olvassa el a füzet 2. részét!

A polgári részvétellel és elkötelezettséggel kapcsolatos ismeretek elmélyítése

Az állampolgárság fogalmának meghatározása

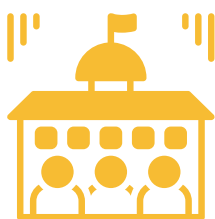
Képes-e/képesek-e az iskolai szereplők megérteni az állampolgárságot a mindennapi életben, különböző léptékekben: A cél az, hogy a tanulók megvitassák az állampolgárság fogalmát, és megértsék a fogalom poliszémiáját.

Kapcsolatot teremteni az állampolgárság fogalmai között

Szolidaritás, egyenlőség, demokrácia, igazságosság, képviselet, emberi jogok, alapvető szabadságok, ... mindezek a fogalmak közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak az állampolgársághoz: értsük őket együtt, hogy jobban megértsük az állampolgári lét valóságát.

A képviseleti és a közvetlen demokrácia (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi) eszközeinek megértése.

A politikai rendszerek értelmezése annak érdekében, hogy saját felelősséget vállaljanak, és jobban megértsék, hogy milyen súlya van a közösségben a saját hangjuknak, és hogyan gyakorolhatják azt.

Értse meg az állampolgári jog képviselő nélkül történő gyakorlásának különböző módjait, mind az intézményi szférában (petíciók, polgári kezdeményezés stb...), mind az informálisabb szférában (vegyen részt egy egyesületben, szervezzen tüntetést, gyűjtsön támogatást, ...).

Ez az iskola/tevékenység/osztály lehetővé teszi-e az iskolai szereplő számára, hogy megtanulja az állampolgári részvételt és elkötelezettséget?

Ez a gyakorlat lehetővé teszi, hogy ez a cselekvő...	egyáltalán nem 1 p	egy kicsit 2 p	elégé 3 p	nagyon 4 p	Összesen	Megjegyzések
Megéri az állampolgárság jelentését?						
Kapcsolatot teremteni az állampolgárság lexikális terület fogalmai között?						
Ismeri a képviseleti demokrácia eszközeit (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi)?						
Ismeri a közvetlen részvételi eszközöket (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi)?						
				Összesen:		

Legyen kulcsszereplő az iskola irányításában.

Részvétel a döntéshozatali folyamatban

Közvetlen módon vegyenek részt az iskolát érintő változásokkal kapcsolatos döntéshozatali folyamatban (pl. program, infrastruktúra, menza menü...).

Kísérletezz a politikai képviselő modelljeivel

Legyél egy csoport képviselője, és tanuld meg, hogyan delegálhatod a hangodat valakinek, és ismerd meg jobban a képviselői demokráciát osztály- vagy iskolaszinten.

Legyen tisztában a cselekvőképességével

Javasolj, szervezz és vezess kezdeményezéseket az iskolában, és kapj felhatalmazást arra, hogy bekapcsolódj a közösség életébe.

Van-e lehetőséged aktív szereplővé válni ebben az iskolában/tevékenységben/osztályban?

Ez a gyakorlat lehetővé teszi, hogy ez a cselekvő...	egyáltalán nem 1 p	egy kicsit 2 p	elégé 3 p	nagyon 4 p	Összesen	Megjegyzések
Részt vesz a döntéshozatali folyamatban?						
Kísérletezzenek a politikai képviselő modelljeivel?						
Tudatában lenni a cselekvőképességnek?						
				Összesen:		

Élj és légy aktív a közösségben

Ismerje meg az állampolgárság intézményeit és struktúráit

Tapasztalja meg az intézményeket és az állampolgári struktúrákat, hogy hosszú távon kivetítse magát állampolgári szerepében.

Projektek végrehajtása a helyi szereplőkkel együttműködve

Lépjen ki az intézményből, hogy megtapasztalja a politikai és polgári ökoszisztéma valóságát magával ragadó és interaktív módon.

A kultúrák közötti csere fejlesztése

Az intézményközi kapcsolatokon és a mobilitáson való munka a tágabb közösség és a kapcsolódási pontok megértése érdekében.

Vannak-e lehetőségek az iskolámban arra, hogy az iskolán kívül is hozzájáruljak a közösséghez?

Ez a gyakorlat lehetővé teszi, hogy ez a cselekvő...	egyáltalán nem 1 p	egy kicsit 2 p	elégé 3 p	nagyon 4 p	Összesen	Megjegyzések
Részvétel vagy beavatkozás az állampolgárság intézményeiben és struktúráiban?						
Projektek/tevékenységek végrehajtása a helyi szereplőkkel együttműködve						
Fejleszteni a kultúrák közötti cserét?						
				Összesen:		

**Az állampolgári
nevelési
gyakorlatok
javítása és
diverzifikálása**

A gyakorlatok értékelése után diverzifikálhatjuk vagy megújíthatjuk azokat, hogy az önértékelés 3 területén javítsuk a színészi pontszámot. Ehhez ebben a második részben olyan **tevékenységtípusok példáit javasoljuk, amelyek megfelelnek az értékelési rácsban említett tanulási céloknak**. A bemutatott tevékenységek a nem formális oktatás és az informális oktatás módszereiből származnak.

Ezeket a tevékenységeket tanárok, diákok vagy ifjúsági szakemberek valósíthatják meg az intézmények hatáskörén belül. A javasolt tevékenységtípusoknak megfelelő tanulási célok a leírás után szerepelnek.

Ezek a tevékenységtípusok a tantárgynak megfelelően adaptálhatók. Ez azt jelenti, hogy a javasolt módszertanokat bármilyen tevékenységben, témában vagy osztályban alkalmazhatja, és mind a tantervi, mind a foglalkozási célokat elérheti, miközben gyakorolja a demokráciát és az állampolgári nevelést. A cél az, hogy olyan **részvételi, innovatív, hozzáférhető és rugalmas tanulási gyakorlatokat** javasoljunk, amelyek a résztvevők igényeinek és tanulási stílusának a legmegfelelőbb módon felelnek meg, és amelyek lehetővé teszik, hogy az állampolgárságot népszerűsítse az iskolában szokásos tevékenységeinek megvalósítása során.

Szerepjáték

A szerepjáték szórakoztató módja annak, hogy jobban megértsük a **demokratikus rendszerek és intézmények működését**. A diákok az ezeket az intézményeket alkotó szereplők szerepébe bújnak, és megismerkednek előjogaikkal, céljaikkal és helyükkel. Ez a módszer **különböző intézményekre** (igazságügyi, gazdasági, politikai stb.) és **különböző szintekre** (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi stb.) alkalmazható.

A sikeres szerepjáték érdekében javasoljuk, hogy a szerepeket előzetesen osszák ki, hogy a diákok előre tájékozódhassanak. **A moderálásnak diszkrétnek kell lennie, hogy a viták során a valóság illúzióját keltse**. Az is lehetséges, hogy a moderátor kész szerepeket oszt ki, amelyek már tartalmazzák az egyes kiosztott szerepek fő motivációit és céljait.

A **diákok megtanulnak érvelni, kollektív döntéseket hozni, tárgyalni és kompromisszumot kötni**, de azt is megtanulják, hogy mások helyébe képzeljék magukat, amikor olyan álláspontokat is megvédik, amelyek nem a sajátjuk.

Tanulási eredmények

A képviseleti módok (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi) megértése.

Kísérletezzenek a politikai képviselet modelljeivel

Ismerje meg az állampolgárság intézményeit és struktúráit

Szerepjáték

Időtartam: 3 ó +

Nehézség: +++

"Parlamenti" szimuláció:

A parlamenti szimuláció során a résztvevők egy tanácskozó közgyűlés tagjának szerepét veszik át. Kis csoportokban dolgoznak és vitáznak egy tematikus bizottságon belül, hogy egy adott problémára megoldást, úgynevezett állásfoglalást javasoljanak. A résztvevők megtartják személyes véleményüket.

A bizottsági munka végén minden tematikus csoport előterjeszti állásfoglalását a közgyűlésen, és megpróbálja meggyőzni a többi csoportot, hogy szavazzák meg állásfoglalásukat.

Fontos megjegyezni a moderátor fontosságát, hogy irányítsa az elmélkedés alakulását és a kitűzött időn belül elérje a célokat.

Városi tanács szimuláció:

Ebben a változatban a résztvevők egy valós vagy fiktív döntéshozó közgyűlés részesei. Megvédik a csoport álláspontját, amelyet a moderátor osztott ki rájuk. Minden résztvevő ismeri motivációját és általános álláspontját a megvitatott témával kapcsolatban. Ezután minden résztvevőnek meg kell győznie a többieket, hogy fogadják el az ő álláspontját, vagy találják meg a legjobb kompromisszumot, hogy megszerezzék a közgyűlés szavazatainak többségét.

Ehhez több lehetőségük is van:

- Megosztani álláspontjukat a többiekkel
- Tárgyalás és kompromisszumkísérletek
- A kompromisszumos szavazás eredményeként született javaslatok bemutatása.
- Szavazás

Időtartam: 1630p+

Nehézség: +

A tér használata

Az ACCES projekt a **diákok állampolgári nevelését szorosan összefüggésbe hozza a környezetükben és a közösségben elfoglalt helyükkel**. Mi lehetne jobb módja annak, hogy tudatában legyünk saját hatásunknak és cselekvési képességünknek, mint a testünk fizikai igénybevétele?

Ezeket a módszereket a tevékenység különböző időpontjaiban lehet alkalmazni:

- A csapatépítés során lehetővé teszi **a jég megtörését és a többiekkel, a csoporttal és a térrel való ismerkedést** annak érdekében, hogy jobban felfogják és jól érezzék magukat,
- A viták során lehetővé teszi, hogy a diákokat arra ösztönözzük, hogy **többé-kevésbé árnyaltan fejtsék ki véleményüket**, vagy hogy anélkül hozzanak döntéseket, hogy (először) meg kellene szólalniuk, hogy mindenki állást foglalhasson egy kérdésben.
- A viták végén és a tanulás értékelésénél lehetőség nyílik arra, hogy **gyors és közvetlen visszajelzést kapjunk a tevékenység minőségéről**

Tanulási eredmények

Kapcsolódjon össze az állampolgárság lexikális területének fogalmai között.

Legyen tisztában a cselekvőképességével

Fejlessze a kultúrák közötti cserét

A tér használata

Időtartam: 1630p+

Nehézség: +

Mozgó vita:

A moderátor egymás után több kérdést tesz fel, és mindenkinek a saját helyzetének megfelelően kell elhelyeznie magát a teremben: vagy az igen/nem tengelyen, vagy a terem egy olyan sarkában, amely megfelel a feltett kérdésre adott válasznak. Ezután minden személyt megkérdez a véleményéről, és megpróbálhatja meggyőzni a többi résztvevőt, hogy egyetértsenek az álláspontjával.

Akvárium

Időtartam: 45 p

Nehézség: ++

Előzetesen a moderátor székeket állít a terem közepére: kör alakban vagy egymással szemben. Csak azok vitázhatnak, akik leültek; a többiek hallgatják és jegyzetelik a vitát. Az emberek bármikor felállhatnak, hogy elhagyják a párbeszéd terét, és más résztvevők lépjenek a helyükre.

World cafe

Időtartam: 45 p

Nehézség: +

A tevékenység megkezdése előtt a moderátor több párbeszédteret szervez a teremben. Minden tér egy-egy témának van szentelve. A résztvevők felosztják magukat a terekre, és 15 perc áll rendelkezésükre, hogy megvitassák a tér témáját (a téma meghatározása, megállapítások), és jegyzeteket készítsenek a megbeszéléseikről. Az idő letelte után minden csoport helyet cserél, és egy másik csoport elmékedését egy másik témáról (megoldási javaslatok) meghosszabbíthatja. 15 perc elteltével minden csoport egy másik térbe megy, hogy egy másik csoport javaslatait egy másik témában értékelje.

A polgári szerepvállalás jutalmazása

A mások és a közösség iránti elkötelezettség nem veleszületett: csak akkor válik szokássá, vágygá vagy akár szükségletté, ha megtapasztaljuk. Az iskolai tanterv más tananyagaihoz hasonlóan **az állampolgári részvételt is ösztönözni és támogatni kell**, hogy a tanulóknál kialakulhasson ez a magatartás (szokás). Ezt úgy lehet ösztönözni, **hogy segítünk nekik felfedezni a különböző formáit, valamint a belőle származó kollektív és egyéni előnyöket**. Támogatható azáltal, hogy lehetővé tesszük számukra, hogy ennek szenteljék magukat anélkül, hogy úgy éreznék, hogy feláldozzák szakmai jövőjüket, magánéletüket és szabadidejüket.

Az iskolai elkötelezettség jutalmazása azt is jelenti, hogy **értékeljük ezt az elkötelezettséget**, hogy a fiatalok megértsék, milyen fontos ez az életükben, és hogy segítsük őket abban, hogy **megtapasztalják az aktív állampolgárságot, megmutatva nekik, hogy milyen hatással vannak a környezetükre**.

Tanulási eredmények

Helyi szereplőkkel együttműködve projektek megvalósítása

Vegyen részt a döntéshozatali folyamatban

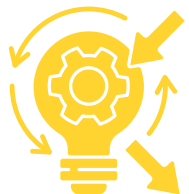

Legyen tisztában a cselekvőképességével

Az állampolgárság jelentésének meghatározása

A polgári szerepvállalás jutalmazása

Készségfejlesztési műhely

A tevékenység végén érdekes időt szánni a tevékenység értékelésére. Ehhez a résztvevők érzéseire és a fejlesztett készségekre vagyunk kíváncsiak. A cél az, hogy segítsünk nekik azonosítani a készségeket, amelyeken dolgoztak, hogy lehetővé tegyük számukra, hogy önértékeléssel értékeljék elsajátításukat, és hogy meghatározzuk azt a kontextust, amelyben újra használni tudják ezeket a készségeket.

Kezdeményezési verseny

A diákok bevonásának jutalmazására és az iskola életébe való bekapcsolódásuk érdekében lehetőség van kezdeményezési versenyek szervezésére: egy adott időszakban a diákokat felkérjük, hogy tegyenek javaslatokat egy adott témában. A legjobb(ak)at kiválasztják és megvalósítják, az azokat kezdeményező és megvalósító diákokat pedig jutalmazzák. Ily módon értékelik a diákok kezdeményezését és kreativitását. Emellett a diákok által javasolt tevékenységnek vagy fejlesztésnek nagyobb esélye van arra, hogy megfeleljen az igényeiknek és elnyerje a támogatásukat.

Erre szentelt idő és bónuszok

Egy másik megoldás az lehet, hogy a részvételre és a polgári szerepvállalásra szánt időt úgy kell elkülöníteni, hogy az ne zavarja a diákok tanulmányi idejét.

Egy másik lehetőség a részvétel és a polgári szerepvállalás tudományos jutalmazása, közvetlenül a diákok értékelésébe való beépítésével.

Az iskolák megnyitása

Az iskolákat gyakran szegregált, a közösség többi részétől elkülönített helyeknek tekintik. Valójában gyakran fizikailag is elkülönülnek. A fiatalok úgy tanulják meg megérteni a körülöttük lévő világot, és úgy készülnek fel rá, hogy soha, vagy szinte soha nem találkoznak vele az iskola ideje alatt. Ez a paradoxon könnyen feloldható **az iskola és a külvilág közötti korlátok lebontásával.**

Meg kell jegyezni, hogy ez az elkülönülés hozzájárul ahhoz a törvénytelen- és elszakított-érzéshez, amelyet a fiatalok az iskolából való kilépés után éreznek a közösségben való részvételük és polgári szerepvállalásuk tekintetében. Az iskolák megnyitása vagy a diákok kivezetése az iskolai tanulás részeként meghatározott tevékenységekre lehetővé teszi számukra, hogy **megteremtsék a szükséges kapcsolatot az iskolai állampolgári nevelés és az állampolgári részvétel között.**

Tanulási eredmények

Projektek végrehajtása a helyi szereplőkkel együttműködve

Ismerje meg az állampolgárság intézményeit és struktúráit

Legyen tisztában a cselekvőképességével

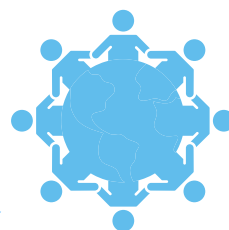
Az iskolák megnyitása

Intézménylátogatások és találkozók

Az intézmények vagy civil struktúrák meglátogatása jó módja annak, hogy a tanulságokat konkrétabbá tegyük a diákok számára. Lehetőséget ad arra is, hogy magukénak érezzék azt a teret, amelyben élnek, és hogy demisztifikálják a döntéshozatali helyeket, amelyek esetleg elérhetetlennek tűnnek.

A szereplőkkel való találkozások azt is lehetővé teszik, hogy jobban megértsék szerepüket, és közelebb kerüljenek a fiatalokhoz. A látogatások vagy találkozók megszervezéséhez közvetlenül az érintett szervezetekkel kell felvenni a kapcsolatot; elérhetőségeik nagyon gyakran nyilvánosak. Előfordulhat, hogy várakozási idővel kell számolni.

Az ACCES projekt részeként a finnországi Valkeakoski középiskolás diákjai részt vettek a városi tanács ülésén.

Polgári és közösségi akciók és események

Polgári és közösségi akciókat és eseményeket lehet szervezni az intézményen belül vagy kívül, helyi vagy más szereplőkkel partnerségben. Lehetővé teszik a diákok számára, hogy elkötelezzék magukat a kollektíva mellett, és lássák elkötelezettségük hatását a közösségre.

A János Zsigmond (Románia) középiskolás diákjai alapszükségleti cikkeket gyűjtöttek Ukrajnának (2022. március)

Jó módja annak, hogy a gyakorlaton keresztül kezdeményezzük az elkötelezettséget és a részvételt, és konkretizáljuk a hagyományos kurzusok során látott elemeket.

A digitális technológia beépítése

A **digitális technológia használata széles körben elterjedt, különösen a fiatalok mindennapi életében**, akik ismerik az eszközöket (számítógépek, táblagépek, telefonok). Az iskolai oktatásban távoktatásban, hibrid vagy szemtől-szembe kurzusokban is használható, és számos előnnyel jár:

- Lehetővé teszi a **fiatalok bevonását** a tanóráról való fizikai távollétük (betegség, utazás...) ellenére.
- **Változatos és adaptálható formátumokat** kínál
- Megerősítik az interakciót és a **dinamikus pedagógiát**;
- **Nyitottság a világ felé** anélkül, hogy utazni kellene

A **digitális technológia jó eszköz az iskolai állampolgári nevelés megújítására. Vigyázzunk azonban a digitális eszközök korlátaira** (kiberbiztonság, személyes adatok védelme...). Ezért ez egyben lehetőség is az iskolai digitális oktatás fejlesztésére.

Tanulási eredmények

A kultúrák közötti csere fejlesztése

Részvétel a döntéshozatali folyamatban

Az állampolgárság jelentésének meghatározása

A digitális technológia beépítése

A bemutatott elemek példák. Sok közülük ingyenesen elérhető, de vannak fizetős változatok is. Legyen tisztában a személyes adatok felhasználásának feltételeivel az egyes platformokon!

Quizz

Kahoot!

A résztvevők tudásának tesztelésére vagy felmérések elvégzésére használt online kvízek motiválhatnak azáltal, hogy versenyre készítetik a résztvevőket.

Wordcloud and Q&A

Ideális ötleteléshez vagy értékeléshez, mivel ez az eszköz lehetővé teszi, hogy minden résztvevő egyénileg, névtelenül vagy névtelenül válaszoljon.

Virtuális táblák

 miro A virtuális táblák együttműködő vizuális médiumot biztosítanak, amely bevonja a résztvevőket. Mindmaps, diagramok, útitervek... a lehetőségek szinte korlát

Játékos eszközök

Számos platform kínálja, hogy a polgári nevelés tanulása szórakoztató legyen. Néhányat közülük már említettünk fentebb. Némelyikük lehetővé teszi fejlettebb játékok, például szabaduló játékok vagy kincskeresés kidolgozását.

A woman with dark hair, wearing a white textured sweater and a patterned skirt, is sitting at a desk in a library or study area. She is looking down and writing on a piece of paper with a blue pen. In the background, there are bookshelves and other people, though they are out of focus. The scene is lit with warm, indoor lighting. A large blue semi-circular graphic element is overlaid on the left side of the image, containing the text.

**A
megszerzett
készségek
azonosítása
és értékelése**

Az utolsó rész célja, hogy a résztvevők és a facilitátorok **megismerjék a tevékenységek során kifejlesztett készségeket, és felfedezzék, hogyan használhatják azokat személyesen vagy szakmailag.**

A tanulási eredmények egyéni szinten viselkedési és működési kompetenciákká alakíthatók át: olyan készségekké és attitűdökké, amelyeket a tanulók önértékeléssel értékelhetnek, hogy felmérjék az iskolai pályafutásuk során elért fejlődésüket.

Értékelje készségeit

Készség

Az említett készségek a legfontosabbak e füzet céljai szempontjából, de sok más készség is létezik. Ezek know-how-ra és életvezetési készségekre oszthatók.

- SZINTEK -

Kezdő

Még soha nem kellett foglalkoznod ezzel a képességgel. Alig érted, hogy milyen kontextusban lehet használni... Ne aggódj, egy kis gyakorlással fejlődni fog ez a készség.

Újona

Ezt a képességet még nem fejlesztetted ki. Azonban érti, hogy mit takar, és képes lesz használni, ha alkalom adódik rá.

Haladó

Akkor tekintheted magad megszokottnak, ha már többször és sikeresen bizonyítottad ezt a készséget a gyakorlatban!

Szakértő

Nemcsak elsajátítod és könnyedén használod ezt a képességet, hanem segíthetsz másoknak is megérteni és fejleszteni!

Értékelje készségeit

PUHA KÉSZSÉGEK

Én:	Kezdő	Újanc	Haladó	Szakértő
<p>jó hallgatóság vagyok: Képes vagyok nem csak hagyni másokat beszélni, hanem képes vagyok visszahatni a beavatkozásukra (kérdés, egyetértés, egyet nem értés, javítás...).</p>				
<p>nyitott vagyok: Nyitott vagyok mások új ötleteire, és elismerem a véleményük és tanácsaik hozzáadott értékét.</p>				
<p>képes vagyok figyelmeztetni, ha nehézségeim vannak: Akadályokba ütközhetek, amelyek befolyásolhatják megértésemet, a feladatokban és tevékenységekben való részvételemet: Felismerem ezt, és segítséget kérek anélkül, hogy feladnám.</p>				
<p>toleráns vagyok a kétértelműséggel szemben: Elfogadom, hogy nem minden problémára és kérdésre van igaz/hamis válasz. A valóság összetett és árnyalt.</p>				
<p>kreatív vagyok: Képzőerőmet és kreativitásomat használom, hogy szokatlan vagy eredeti megoldásokat, elemeket és megközelítéseket javasoljak.</p>				
<p>felelősségteljes vagyok: Mérlegelem szavaim és tetteim következményeit másokra és magamra nézve: Gondolkodom, mielőtt cselekszem.</p>				
<p>képes vagyok kezelni az érzelmeimet: Felismerem, hogy az érzelmeim a témától függően néha erősek lehetnek, és tudom, hogyan tudom őket úgy irányítani, hogy ne nyomjanak el másokat vagy magamat.</p>				
<p>tisztelem a korlátokat: Figyelembe veszem az adott helyzetben fennálló korlátokat (idő, hely, téma, résztvevők, célok...), és tiszteletben tartom azokat.</p>				
<p>képes vagyok alkalmazkodni: Hajlandó vagyok változtatni a viselkedésem az új helyzetekkel szemben, még akkor is, ha azok bizonytalanok.</p>				
<p>kíváncsi vagyok: Hajlandó vagyok megismerni a számomra idegen témákat vagy tapasztalatokat, és ezt meg is teszem.</p>				
<p>empatikus vagyok: Tisztában vagyok azzal, hogy az élettapasztalatok nagyon különbözőek, és képes vagyok beleélni magam a másik ember helyzetébe, hogy megpróbáljam megérteni az ő nézőpontját.</p>				

Értékelje készségeit

KNOW-HOW KÉSZSÉGEK

Tudom, hogyan kell	Kezdő	Újonc	Haladó	Szakértő
Problémákat azonosítani: Megértem, hogy miért merülhet fel egy kérdés, és hol lehetnek a különbségek.				
Tevékenységeket kidolgozni a probléma kezelésére: Olyan összefüggő tevékenységeket javaslok a probléma köré, amelyek lehetővé teszik a különböző szempontok mélyebb feltárását.				
Meghatározni a tevékenységek elvégzéséhez szükséges legfontosabb lépéseket: Le tudom bontani és le tudom írni az adott tevékenység elvégzésével járó feladatokat.				
Követni és betartani a tevékenységi ütemtervet: Elkötelezett vagyok a határidők betartása iránt, előre látom az esetleges változásokat és ennek megfelelően alkalmazkodom.				
A releváns külső szereplőket azonosítani és a velük való kapcsolatfelvétel: Kiderítem, hogy kik tevékenykednek a területen, és a szokásos módon felveszem velük a kapcsolatot, hogy bemutassam a tevékenységemet, és szükség esetén meghívjam őket.				
Gondolataimat világos bemutatni különböző eszközökkel: Meggyőző érvelést tudok bemutatni különböző eszközök és források felhasználásával.				
Megbízható és releváns információkat azonosítani: Érzékeny vagyok a téves információkra, képes vagyok megtalálni és ellenőrizni a tevékenységeim során felhasznált információkat és forrásokat.				
Nyilvánosan beszélni: Amikor beszélek, alkalmazkodom a hallgatóságomhoz, hogy megértsenek. Figyelek a dikciómra, a szókincsemre, a testbeszédemre stb...				
Csapatban dolgozni: Képes vagyok másokkal együtt dolgozni egy közös cél elérése érdekében, mindenki erősségeire támaszkodva.				
Konfliktusokat feloldani: Ha véleménykülönbség van, tudom, hogyan kell tárgyalni és kompromisszumot találni, amely mindenki számára elfogadható megoldáshoz vezet.				
Kezdeményezni: Tudom, hogyan kell döntést hozni, és spontán intézkedéseket javasolni a dolgok előrehaladása érdekében.				
Jelentést/szintézist írni: Képes vagyok kiválasztani a fő gondolatokat és szintetizálni azokat, hogy hatékonyan közvetítem az információt.				

Képességeid bemutatása

Listázzon, részletezzen és válasszon!

Annak érdekében, hogy kiemeljük az Ön által megszerzett tapasztalatokat és készségeket, lépésről lépésre haladunk:

Mik voltak a tanulási célok?
Mi volt a téma?
Mit csináltak? Mi volt a formátum? Kik voltak jelen? Hol volt? Milyen készségeket és ismereteket tanultál?

1

Sorolja fel az elvégzett kísérleteket és tevékenységeket.

Ezek kategóriák szerint osztályozhatók:

- állampolgárság
- kultúra
- demokrácia
- sport
- egészség
- ....

2

Írja le részletesen ezeket a tapasztalatokat és tevékenységeket, kiemelve az egyes tevékenységek során szerzett készségeket és ismereteket: milyen feladatokat látott el? Hogyan küzdötték le a nehézségeket? Mire vagyok képes most?

Válassza ki a jelentős tapasztalatokat a fejleszteni kívánt készségeknek megfelelően.

Képességeid bemutatása

Minta tevékenység:

Az ACCES projekt részeként Franciaországból, Spanyolországból, Finnországból és Romániából érkező fiatal középiskolásokat fogadtak az aranjuezi Juanjo Torrejón szociális egyesületben. Az egyesület önkénteseivel beszélgethettek elkötelezettségükről és annak okairól.

Legyen tisztában a cselekvőképességével

Célok:

Az állampolgárság fogalmának meghatározása

Ismerje meg az állampolgárság intézményeit és struktúráit

Tevékenység tartalma:

Ez egy iskolán kívüli találkozó volt a helyi szereplőkkel. Kezdetben a diákok többet tudhattak meg az egyesület tevékenységéről: célok, célközönség, önkéntes profilok... Ezt követően hosszasan beszélgettek az egyesület önkénteseivel az elkötelezettség és a szolidaritás kérdéseiről. Foglalkoztak a fiatalok közösségi életbe való bevonásának és a polgári részvételnek a kérdésével, és megvitathatták saját tapasztalataikat.

Elsajátított készségek és ismeretek:

A fiatalok megismerték a városukban felmerülő társadalmi problémákat és a velük kapcsolatba kerülő szereplőket.

nyitott

külső szereplők azonosítása és a velük való kapcsolatfelvétel

Toleráns a kétértelműséggel szemben

Mutasd be tapasztalataid

Nemzeti eszközök:

Franciaországban 16 éves kortól a legtöbbet hozhatod ki önkéntes munkádból a Polgári Elkötelezettségi Számla (Compte d'Engagement Citoyen) segítségével, képzési jogok gyűjtésével.
<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F34030>

Európai eszközök:

Youthpass

<https://www.youthpass.eu/>

A Youthpass egy európai elismerési eszköz az Erasmus+ Youth és az Európai Szolidaritási Testület program keretében megvalósuló projektek során elért tanulási eredmények azonosítására és dokumentálására.

Europass

<https://europa.eu/europass/en>

Az Europass-felhasználók ingyenes profilt hozhatnak létre az Europass-szal, hogy egy helyen rögzíthessék minden készségüket, képesítésüket és tapasztalatukat. A felhasználók rögzíthetik az összes munkahelyi, oktatási és képzési tapasztalatukat, nyelvtudásukat, digitális készségeiket, projektekkel kapcsolatos információkat, önkéntes tapasztalataikat és eredményeiket. A felhasználók a személyes Europass könyvtárban tárolhatják diplomáikat, ajánlóleveleiket és egyéb dokumentumaikat is.

További olvasnivalók

ECOS, 2016, *Scale of Reference for Participatory Citizenship Schools : a tool for School Participation!*

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/2ba2e2b1-a2ba-4a19-bd22-1d32856e39c5/Escala_EN_sote.pdf

Parlement Européen des Jeunes France, 2020, *Le guide de l'animateur.*

Parlement Européen des Jeunes France, 2020, *Livret des animations.*

European Youth Parliament, 2014, *Teambuilding Guide.*

European Youth Parliament, 2014, *Chairs Guide.*

Sabine Klocker, 2009, *Manual for facilitators in non-formal education, Editions du Conseil de l'Europe*

Quinoa, 2012, *Education populaire : manuel de techniques participatives:*
http://www.quinoa.be/wp-content/uploads/2012/06/EP_low.pdf

Eric Sanchez, 2023, *Enseigner et former avec le jeu : développer l'autonomie, la confiance et la créativité avec des pratiques pédagogiques innovantes, ESF sciences humaines.*

Rolf Gollob et Peter Krapf, 2010, *Teaching democracy. A collection of models for democratic citizenship and human rights education, Editions Council of Europe.*

Web:

Council of Europe, *Reference Framework of Competences for Democratic Culture:*
<https://www.coe.int/eng/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>

Jegyzetek

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jegyzetek

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Jegyzetek

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EUROPEAN **YOUTH** PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN DES **JEUNES**
FRANCE

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union